

Promemoria

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Komplettering till Statskontorets rapport Hund under kontroll

Promemorians huvudsakliga innehåll

I rapporten Hund under kontroll – Förslag för att stärka myndigheternas verksamhet enligt tillsynslagen och viss verksamhet enligt djurskyddslagen (2024:3) föreslår Statskontoret ändringar i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter (tillsynslagen) och i djurskyddslagen (2018:1192). Ändringarna gäller bl.a. möjlighet för länsstyrelserna att utöva tillsyn enligt tillsynslagen, få tillträde till bostäder och andra utrymmen för tillsynen och att besluta om tillfälliga omhändertaganden för mentalbesiktning av hundar. Det föreslås också en möjlighet för Polismyndigheten att besluta om avlivning av djur som omhändertagits enligt djurskyddslagen i vissa fall.

I denna promemoria görs en kompletterande analys. Förslagen i denna promemoria motsvarar Statskontorets förslag med de justeringar och tillägg som följer av den kompletterande analysen. I förhållande till Statskontorets förslag läggs det bl.a. till en bestämmelse om skyldighet för den som är föremål för tillsyn enligt tillsynslagen att lämna den hjälp som behövs för att kontrollen ska kunna genomföras. Därutöver ändras bestämmelsen om tillfälligt omhändertagande för mentalbesiktning något och det läggs till ett förtydligande om att det är länsstyrelsen som ska stå kostnaderna för det tillfälliga omhändertagandet. Det förtydligas i tillsynslagen att beslut om omhändertagande eller omedelbart omhändertagande av en hund omfattar också avkomma som den omhändertagna hunden föder under omhändertagandet. I övrigt föreslås också språkliga och redaktionella ändringar i förhållande till Statskontorets förslag.

Innehållsförteckning

1	Lagförslag	3
1.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter	3
1.2	Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (2018:1192)	10
2	Länsstyrelserna ska kunna utöva tillsyn enligt tillsynslagen	13
3	Tillfälliga omhändertaganden för mentalbesiktning	17
4	Avveckling av hundinnehav och omhändertaganden enligt tillsynslagen	19
5	Omhändertaganden enligt djurskyddslagen och möjlighet för Polismyndigheten att besluta om avlivning	21
6	Länsstyrelserna tar över kostnadsansvaret för omhändertagna djur	23
7	Konsekvenser	23
8	Författningskommentar	24
8.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter	24
8.2	Förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen (2018:1192)	31

1 Lagförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter¹

dels att nuvarande 11, 11 a och 18 a §§ ska betecknas 11 a, 11 e och 18 g §§,

dels att de nya 11 a och 11 e §§, 12 §, 15 §, den nya 18 g § och 20 § och rubriken närmast före 11 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 18 a § ska sättas närmast före 18 g §,

dels att det ska införas 14 nya paragrafer, 11, 11 b–11 d, 12 a, 15 a, 15 b, 18 a–18 f och 20 a §§, och närmast före 18 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

**Omhändertagande av hundar
m.m.**

Omhändertagande av hundar

11 §

Länsstyrelsen får besluta att en hund ska omhändertas tillfälligt, om det behövs för att undersöka hundens mentala status och bedöma om hunden riskerar att orsaka skada eller avsevärd olägenhet för omgivningen.

Om en hund omhändertas med stöd av första stycket, ska länsstyrelsen snarast möjligt

1. vidta de åtgärder som behövs för att genomföra undersökningen, och

2. när undersökningen är gjord pröva om det tillfälliga omhändertagandet ska upphöra eller om hunden ska omhändertas enligt 11 a § eller 11 c § för att hindra att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet.

¹ Senaste lydelse av rubriken närmast före 18 a § 2018:54.

11 §

För att hindra att en hund orsakar skada eller avsevärd olägenhet får länsstyrelsen, om inte andra, mindre ingripande åtgärder anses tillräckliga, besluta att den ska omhändertas.

Om det är nödvändigt att omedelbart omhänderta en hund för något av de syften som anges i första stycket, får Polismyndigheten besluta om detta.

11 a §²

Länsstyrelsen får besluta att en hund ska omhändertas för att hindra att hunden orsakar skada eller avsevärd olägenhet, om andra mindre ingripande åtgärder inte anses tillräckliga.

11 b §

Länsstyrelsen får besluta att en hund ska omhändertas, om ett beslut om hundförbud enligt 15 § eller ett beslut om avveckling av hundinnehav enligt 15 b § inte följs.

11 c §

Om det är nödvändigt att omedelbart omhänderta en hund för att hindra att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet eller för att ett beslut om hundförbud ska följas, får länsstyrelsen eller Polismyndigheten besluta om detta.

Om Polismyndigheten har beslutat om ett omedelbart omhändertagande, ska myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet och länsstyrelsen ska skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.

11 d §

Ett beslut om omhändertagande enligt 11 a, 11 b eller 11 c § omfattar också avkomma som den omhändertagna hunden föder under omhändertagandet.

11 a §

Om ett beslut om omhändertagande har meddelats av Polismyndighe-

11 e §³

² Senaste lydelse av tidigare 11 § 2018:54.

³ Senaste lydelse av tidigare 11 a § 2018:54.

ten, ska myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet. Länsstyrelsen ska skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.

Den beslutande myndigheten ska ansvara för att omhändertagandet verkställs. Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställighet av beslutet.

Den myndighet som har beslutat om ett omhändertagande ska ansvara för att omhändertagandet verkställs.

Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande enligt 11 c § ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställigheten av beslutet.

12 §⁴

Om en hund har omhändertagits med stöd av 11 §, får ägaren eller innehavaren inte förfoga över hunden utan tillstånd av den beslutande myndigheten. Länsstyrelsen får, efter utredning, besluta att hunden ska säljas, skänkas bort eller, om hunden utgör en fara för människor eller djur eller om det annars finns särskilda skäl, avlivas.

Länsstyrelsen ska ansvara för att beslut enligt första stycket verkställs.

Om en hund har omhändertagits med stöd av 11 a, 11 b eller 11 c §, får ägaren eller innehavaren inte förfoga över hunden utan tillstånd av den beslutande myndigheten.

12 a §

Länsstyrelsen får, efter utredning, besluta att en hund som har omhändertagits med stöd av 11 a, 11 b eller 11 c § ska

1. säljas eller överlåtas på annat sätt, eller

2. avlivas, om

a) hunden utgör en fara för människor eller djur,

b) det inte går att verkställa ett beslut om att hunden ska säljas eller överlåtas, eller

⁴ Senaste lydelse 2018:54.

*c) det finns andra särskilda skäl.
Länsstyrelsen ska ansvara för att
beslut enligt första stycket verk-
ställs.*

15 §⁵

Länsstyrelsen får *meddela förbud* att ha hand om hund (hundförbud) för den som allvarligt brister eller tidigare har brutit i tillsynen över en hund.

Vid bedömningen av om ett hundförbud bör *meddelas* ska det särskilt beaktas om den *mot vilken förbudet avses gälla* har begått brott där han eller hon har använt en hund som vapen eller vid upprepade tillfällen har varit föremål för föreläggande eller förbud enligt 8 § eller har haft hand om en hund som har omhändertagits enligt 11 §.

Hundförbud ska inte meddelas om det är uppenbart att de omständigheter som gett upphov till att ett hundförbud övervägs inte kommer att upprepas.

Hundförbudet får avse viss tid eller gälla tills vidare.

Den som är under femton år får inte meddelas hundförbud.

Länsstyrelsen får *besluta* att den som allvarligt brister eller tidigare har brutit i tillsynen över en hund ska vara förbjuden att ha hand om hund (hundförbud). *Förbudet får avse en viss tid eller gälla tills vidare.*

Vid bedömningen av om ett hundförbud bör *beslutas* ska det särskilt beaktas om den *som förbudet avser*

1. har begått brott med en hund som vapen,

2. vid upprepade tillfällen har varit föremål för föreläggande eller förbud enligt 8 §, eller

3. har haft hand om en hund som har omhändertagits enligt 11 a, 11 b eller 11 c §.

15 a §

Ett hundförbud ska inte beslutas om

1. det är uppenbart att de omständigheter som ligger till grund för att ett hundförbud övervägs inte kommer att upprepas, eller

2. den som förbudet avser är under femton år.

15 b §

Om den som ett hundförbud riktas mot äger eller håller en eller flera hundar, ska länsstyrelsen i samband med beslutet om hundförbud förelägga honom eller henne att inom en viss tid göra sig av med den eller de hundar som omfattas av hundförbudet.

Ett sådant föreläggande behövs dock inte om länsstyrelsen i samband med beslutet om hundförbud beslutar att omhänderta hunden eller hundarna enligt 11 a eller 11 c §.

Länsstyrelsens tillsyn

18 a §

Länsstyrelsen utövar tillsyn över att denna lag och de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen följs.

18 b §

Länsstyrelsen har, i den utsträckning det behövs för tillsynen, rätt att på begäran få upplysningar och ta del av handlingar från den som är föremål för tillsyn.

18 c §

Länsstyrelsen har, i den utsträckning det behövs för tillsynen, rätt att få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen

1. där det kan antas att hundar hålls eller som berör hundhållningen, och att där besiktiga hundarna och göra undersökningar, eller

2. när det behövs för att kontrollera att beslut om hundförbud enligt 15 § följs.

18 d §

Tillträde till bostäder får endast ske när det

1. kan antas att en hund hålls där och att tillsynen över hunden inte uppfyller bestämmelserna i denna lag eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen,

2. kan antas att en hund hålls där och syftet är att kontrollera att tidigare konstaterade brister i tillsynen över hunden har åtgärdats, eller

3. behövs för att kontrollera att beslut om hundförbud enligt 15 § följs.

18 e §

Åtgärder enligt 18 b, 18 c och 18 d §§ ska utföras så att minsta skada och intrång orsakas.

18 f §

Den som är föremål för tillsyn ska lämna den hjälp som behövs för att tillsynen ska kunna utövas.

18 a §

Polismyndigheten ska på begäran av länsstyrelsen lämna den hjälp som behövs för att länsstyrelsen ska kunna verkställa beslut enligt denna lag.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det *annars* finns synnerliga skäl.

18 g §⁶

Polismyndigheten ska på begäran av länsstyrelsen lämna den hjälp som behövs för att länsstyrelsen ska kunna *utöva tillsyn och* verkställa beslut enligt denna lag.

20 §⁷

Ägaren eller innehavaren av en hund som har omhändertagits med stöd av 11 eller 17 § ska betala de kostnader som omhändertagandet medfört. Länsstyrelsen *och Polis-*

Ägaren eller innehavaren av en hund som har omhändertagits med stöd av 11 a, 11 b, 11 c eller 17 § ska betala de kostnader som omhändertagandet medfört. Länssty-

⁶ Senaste lydelsen av tidigare 18 a § 2018:54.

⁷ Senaste lydelse 2018:54.

myndigheten får ge förskott av allmänna medel på kostnaderna.

Om det finns särskilda skäl, får länsstyrelsen och Polismyndigheten i enskilda fall medge undantag från skyldigheten att betala kostnaderna. I sådana fall ska kostnaderna slutligt betalas av *den myndighet som har gett förskott på kostnaden.*

Om länsstyrelsen har beslutat att en hund som omhändertagits ska säljas, får länsstyrelsen och Polismyndigheten ta ut ersättning för kostnaderna för omhändertagandet och försäljningen ur köpesumman. *Köpesumman ska i första hand täcka länsstyrelsens kostnader.*

relsen får *betala ut* förskott av allmänna medel *för* kostnaderna.

Om det finns särskilda skäl, får länsstyrelsen i enskilda fall medge undantag från skyldigheten att betala kostnaderna. I sådana fall ska kostnaderna slutligt betalas av *länsstyrelsen.*

Om länsstyrelsen har beslutat att en hund som omhändertagits ska säljas, får länsstyrelsen ta ut ersättning för kostnaderna för omhändertagandet och försäljningen ur köpesumman.

20 a §

Länsstyrelsen ska stå för kostnaden för ett tillfälligt omhändertagande enligt 11 §.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2025.

1.2 Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (2018:1192)

Härigenom föreskrivs i fråga om djurskyddslagen (2018:1192) dels att 9 kap. 6 och 9 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas tre nya paragrafer, 9 kap. 6 a, 8 a och 8 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

6 §

Länsstyrelsen eller Polismyndigheten ska, trots 5 § första stycket 1, besluta att omedelbart omhänderta ett djur om det är utsatt för lidande och om

1. det bedöms vara utsiktslöst att lidandet för djuret blir avhjälp,
2. ägaren till djuret är okänd eller inte kan nås, eller
3. det i övrigt bedöms vara absolut nödvändigt från djurskyddssynpunkt.

Även om förutsättningarna enligt första stycket inte är uppfyllda, får Polismyndigheten besluta att omedelbart omhänderta djur som hålls i strid med ett beslut om djurförbud.

Om ett beslut om omedelbart omhändertagande har meddelats av Polismyndigheten, ska myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet. *Länsstyrelsen ska skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.*

Den beslutande myndigheten ska ansvara för att omhändertagandet verkställs. Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för att beslutet verkställs.

Även om förutsättningarna enligt första stycket inte är uppfyllda, får *länsstyrelsen eller* Polismyndigheten besluta att omedelbart omhänderta djur som hålls i strid med ett beslut om djurförbud.

Om ett beslut om omedelbart omhändertagande har meddelats av Polismyndigheten, ska myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet. *Om Polismyndigheten inte med stöd av 8 a § har beslutat att avliva djuret, ska länsstyrelsen skyndsamt pröva om beslutet om omedelbart omhändertagande ska fortsätta att gälla.*

6 a §

Den myndighet som har beslutat om ett omhändertagande ska ansvara för att omhändertagandet verkställs.

Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställigheten av beslutet.

8 a §

Om Polismyndigheten har beslutat att ett djur ska omhändertas omedelbart och djuret är så skadat eller sjukt att det bör avlivas omedelbart, får Polismyndigheten besluta att avliva djuret.

Innan Polismyndigheten beslutar om avlivning ska myndigheten se till att en veterinär bedömer behovet av avlivning, om det är möjligt att nå en veterinär inom skälig tid.

Polismyndigheten får besluta att avliva djuret även om djurägaren inte kan kontaktas eller motsätter sig avlivning.

8 b §

Om Polismyndigheten med stöd av 8 a § har beslutat att avliva ett djur, ska myndigheten

- 1. ansvara för att beslutet verkställs,*
- 2. informera djurägaren eller någon annan som är ansvarig för djuret om beslutet, och*
- 3. informera länsstyrelsen om beslutet.*

9 §

Länsstyrelsen och Polismyndigheten får betala ut förskott av allmänna medel för kostnader som uppkommer på grund av åtgärder enligt 5 eller 6 §. Kostnaden för sådana åtgärder ska slutligt betalas av den som åtgärden har riktats mot, om det inte finns särskilda skäl för annat.

Om ett omhändertaget djur har sålts, och om kostnaden enligt första stycket slutligt ska betalas av

Länsstyrelsen får betala ut förskott av allmänna medel för kostnader som uppkommer på grund av åtgärder enligt 5 eller 6 §. Kostnaden för sådana åtgärder ska slutligt betalas av den som åtgärden har riktats mot, om det inte finns särskilda skäl för annat.

Om ett omhändertaget djur har sålts, och om kostnaden enligt första stycket slutligt ska betalas av

ägaren, får länsstyrelsen *och Polis-*
myndigheten ta ut kostnaden ur
köpesumman. *Köpesumman ska i*
första hand täcka länsstyrelsens
kostnader.

ägaren, får länsstyrelsen ta ut
ersättning för kostnaden ur köpe-
summan.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2025.

2 Länsstyrelserna ska kunna utöva tillsyn enligt tillsynslagen

Promemorians förslag: Det förtydligas att länsstyrelsen utövar tillsyn över att tillsynslagen och de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen följs.

Länsstyrelsen ska, i den utsträckning det behövs för tillsynen, ha rätt att på begäran få upplysningar och ta del av handlingar från den som är föremål för tillsyn.

Länsstyrelsen ska också, i den utsträckning det behövs för tillsynen, ha rätt att få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen där det kan antas att hundar hålls eller som berör hundhållningen, och att där besiktiga hundarna och göra undersökningar.

Tillträde till bostäder får endast ske när det kan antas att en hund hålls där och

- det kan antas att tillsynen över hunden inte uppfyller bestämmelserna i lagen eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, eller
- syftet är att kontrollera att tidigare konstaterade brister i tillsynen över hunden har åtgärdats.

Länsstyrelsen ska även ha även rätt att få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler, andra utrymmen och bostäder, när det behövs för att kontrollera att beslut om hundförbud följs.

Åtgärder som innebär att länsstyrelsen begär att få upplysningar, ta del av handlingar eller få tillträde ska utföras så att minsta skada och intrång orsakas.

Den som är föremål för länsstyrelsens tillsyn ska lämna den hjälp som behövs för att tillsynen ska kunna utövas.

Polismyndigheten ska på begäran av länsstyrelsen lämna den hjälp som behövs för att länsstyrelsen ska kunna utöva tillsyn.

Skälen för promemorians förslag

Statskontorets bedömningar och förslag för att möjliggöra kontroll

Som Statskontoret beskriver i avsnitt 1.4.1 och 4.2.1 i sin rapport har länsstyrelserna i dag begränsade möjligheter att utreda anmälningar enligt tillsynslagen. Det saknas bestämmelser i lagen om att länsstyrelserna kan utföra fysiska kontroller för att utreda misstänkta brister i tillsynen av en hund och för att följa upp beslutade förelägganden och förbud. Statskontoret bedömer dock inte att det är lämpligt att införa en skyldighet för länsstyrelserna att utföra kontroller på samma sätt som enligt t.ex. djurskyddslagen eftersom en fysisk kontroll inte alltid är ändamålsenlig för att utreda överträdelse av tillsynslagen eller för att följa upp beslut enligt den lagen. Samtidigt bedömer Statskontoret att en möjlighet att utföra kontroll i vissa situationer skulle förbättra länsstyrelsernas

möjlighet att utreda och fatta beslut enligt tillsynslagen samt att förebygga att hundar orsakar upprepade skador.

Statskontoret lämnar också, i bilaga 2 till sin rapport, förslag till ändringar i tillsynslagen som innebär att länsstyrelserna ges rätt att kontrollera att tillsynslagen och de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen följs. Statskontoret lämnar också i samma bilaga förslag som innebär att länsstyrelserna, i den utsträckning det behövs för kontrollen, ska ha rätt att på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, samt ha rätt till tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen där det kan antas att hundar hålls eller som berör hundhållningen. Särskilda begränsningar föreslås när det gäller tillträde till bostäder. Det föreslås också att länsstyrelserna ska ha rätt till tillträde till utrymmen inklusive bostäder, när det behövs för att kontrollera att beslut om hundförbud följs. Slutligen föreslås att Polismyndigheten på begäran av länsstyrelsen ska lämna den hjälp som behövs för att länsstyrelsen ska kunna utföra kontroll.

Det framstår med hänsyn till de skäl som redovisas i Statskontorets rapport som lämpligt att det i tillsynslagen införs en upplysning om att länsstyrelserna utövar tillsyn över att lagen och de föreskrifter och beslut som meddelas med stöd av lagen följs. Ordet tillsyn bör användas för att tydliggöra att det ingår i uppgiften att också vidta åtgärder för att komma till rätta med brister som upptäcks vid kontroll liksom att utföra viss annan verksamhet kopplad till kontrollen, t.ex. att lämna allmän information om lagstiftningen, se bl.a. propositionen Anpassningar till nya EG-bestämmelser om livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd m.m. (prop. 2005/06:128 s. 147) och skrivelsen En tydlig och rättssäker tillsyn (skr. 2009/10:79 s. 16–18). Det är också rimligt att länsstyrelserna ges rätt att på begäran få upplysningar och ta del av handlingar i den utsträckning det behövs för tillsynen. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar i den delen 8 kap. 11 § djurskyddslagen och bedöms som en nödvändighet för att förbättra länsstyrelsernas möjlighet att utreda misstänkta överträdelse av tillsynslagen.

Särskilt om rätten till tillträde och aktsamhetskrav

Den föreslagna bestämmelsen om rätt till tillträde är i stora delar utformad på samma sätt som motsvarande bestämmelse i 8 kap. 12 § djurskyddslagen. I förarbetena till den lagen bedömde regeringen att det är lämpligt att kontrollmyndigheterna har rätt till tillträde till utrymmen där det kan antas att djur hålls, med hänsyn till t.ex. uppgifter i en anmälan eller observationer som kontrollmyndigheten gör, även om innehavaren av utrymmet förnekar att det skulle finnas djur där, se propositionen Ny djurskyddslag (prop. 2017/18:147 s. 202).

Eftersom hundar och andra sällskapsdjur ofta hålls i bostäder finns ett uppenbart behov för kontrollmyndigheten att få tillträde även till bostäder för att kunna utöva både offentlig kontroll enligt djurskyddslagen och tillsyn enligt tillsynslagen. Att kontrollmyndigheten går in i bostäder innebär dock ett betydligt större intrång i den personliga integriteten än om en kontroll sker i andra utrymmen som enbart används för djurhållning eller i yrkesmässig verksamhet.

Enskilda är gentemot det allmänna enligt 2 kap. 6 § första stycket regeringsformen skyddade mot bl.a. husrannsakan och annat liknande intrång. Denna rättighet får enligt 2 kap. 20 och 21 §§ regeringsformen begränsas genom lag, men endast för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. En begränsning får heller aldrig gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som föranlett den. Ett liknande skydd för privat- och familjeliv regleras i artikel 8 i Europeiska konventionen den 4 november 1950 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen), vilken gäller som svensk lag enligt lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Av 2 kap. 19 § regeringsformen följer ett förbud mot att meddela lag och andra föreskrifter som är i strid med Sveriges åtaganden på grund av Europakonventionen. Det är, med beaktande av regeringsformens och Europakonventionens skydd för grundläggande fri- och rättigheter, nödvändigt att rätten till tillträde, särskilt när det gäller bostäder, regleras och tillämpas restriktivt och inte går utöver vad som krävs.

Regeringen ansåg i förarbetena till djurskyddslagen att det mot den bakgrunden borde tydliggöras i vilka situationer som kontrollmyndigheten ska ha tillträde till bostäder. Det bedömdes bl.a. gälla situationer där det på grund av uppgifter i en anmälan eller på annat sätt uppkommit misstankar om att djur hålls där och får illa eller att djurhållningen i övrigt sker på ett sätt som står i strid med djurskyddslagstiftningen. Att det kan antas att det finns brister i djurhållningen är ett relativt lågt ställt beviskrav, men enligt regeringen uttrycker det ändå att kontrollmyndigheten ska ha en konkret uppgift som indikerar en överträdelse av lagstiftningen. Om det ska vara möjligt att bedriva en effektiv och ändamålsenlig kontroll av att djurskyddslagstiftningen följs när djur hålls i bostäder kan det inte ställas alltför långtgående krav på utredning redan innan kontrollmyndigheten ges tillträde. Syftet med tillträdet är ju just att kontrollmyndigheten ska kunna utreda och bedöma om det finns brister i djurhållningen. Redan kravet att det ska kunna antas att djurskyddslagstiftningen överträds innebar enligt regeringens bedömning att kontrollmyndigheten ska ha någon slags grund för ett antagande, t.ex. uppgifter i en anmälan eller observationer som kontrollmyndigheten gjort vid tidigare tillfällen, i anslutning till bostaden eller i anslutning till annan djurhållning som bedrivs av samma person (prop. 2017/18:147 s. 203–204).

Även när det gäller tillsyn över hundar enligt tillsynslagen kommer länsstyrelserna att i vissa fall ha behov av tillträde till bostäder för att kunna kontrollera misstänkta brister i tillsynen över hundar som kan innebära risk för skador eller andra avsevärda olägenheter. En sådan misstanke kan baseras på uppgifter i en anmälan eller observationer som länsstyrelsen gjort vid tidigare tillfällen, i anslutning till bostaden eller i anslutning till annan hundhållning som bedrivs av samma person. Situationen och behovet av tillträde för länsstyrelsen vid tillsyn enligt tillsynslagen motsvarar alltså i hög grad situationen och behovet för kontrollmyndigheterna vid offentlig kontroll enligt djurskyddslagen. Det bedöms därmed som en lämplig avvägning att länsstyrelsen kan få tillträde till bostäder när det kan antas att en hund hålls där och att tillsynen över hunden inte uppfyller bestämmelserna i lagen eller i föreskrifter eller

beslut som har meddelats med stöd av lagen. Bedömningen av om det kan antas att en överträdelse har skett eller pågår bör kunna göras på ett liknande sätt som beskrivs i förarbetena till djurskyddslagen.

När det gäller djurskyddslagen bedömde regeringen i förarbetena att kontrollmyndigheten också måste kunna följa upp tidigare kontroller där överträdelser av djurskyddsbestämmelser har konstaterats. När det gäller vissa djurskyddsbrister kan det behövas flera uppföljande kontroller för att säkerställa att bristerna varaktigt åtgärdats. Däremot borde kontrollmyndigheten inte längre ha rätt till tillträde om det genom en eller flera uppföljande kontroller har säkerställts att den tidigare bristen slutligt har åtgärdats och kontrollmyndigheten inte heller har observerat nya överträdelser eller något annat som i det enskilda fallet ger anledning att anta att djurhållningen även fortsättningsvis kan komma att ske i strid med bestämmelser i djurskyddslagstiftningen. Enbart det faktum att en djurhållare en gång har brustit i sin djurhållning kunde enligt regeringen inte ge kontrollmyndigheten rätt att under obegränsad tid därefter bereda sig tillträde till bostaden (prop. 2017/18:147 s. 203–204).

Det bedöms vara lämpligt med en motsvarande möjlighet för länsstyrelserna att få tillträde till bostäder i den utsträckning det behövs för att kontrollera att tidigare konstaterade brister i tillsynen av hundar har åtgärdats. Den föreslagna skrivningen bör tolkas på samma sätt som motsvarande skrivning i djurskyddslagen. Den innebär med andra ord att tillträdesrätten är begränsad till sådana kontroller som krävs för att länsstyrelsen ska kunna bedöma om tidigare brister i tillsynen har åtgärdats. När det väl kan konstateras att bristerna är åtgärdade ska länsstyrelsen inte längre ha rätt till tillträde om inte det framkommer nya omständigheter som ger anledning att anta att hundägare eller hundinnehavare på nytt brister i sin tillsyn av hunden.

Slutligen bör länsstyrelserna ha rätt att få tillträde till både bostäder och andra utrymmen när det behövs för att kontrollera att ett beslut om hundförbud följs. Hundförbud är en ingripande åtgärd som kan beslutas för den som allvarligt brister eller tidigare har brustit i tillsynen över en hund. Vid bedömningen av om ett hundförbud bör meddelas ska det särskilt beaktas om den mot vilken förbudet avses gälla har begått brott där han eller hon har använt en hund som vapen eller vid upprepade tillfällen har varit föremål för föreläggande eller förbud eller har haft hand om en hund som har omhändertagits. Att hundförbud följs är alltså mycket viktigt för att förebygga risken att hundar orsakar skador eller allvarliga olägenheter för omgivningen.

Av 8 kap. 14 § djurskyddslagen framgår att åtgärder som innebär att upplysningar, handlingar eller tillträde begärs ska utföras så att minsta skada och intrång orsakas. En liknande bestämmelse finns i 28 kap. 6 § miljöbalken. Även när det gäller länsstyrelsernas tillsyn enligt tillsynslagen är det av största vikt att länsstyrelsen genomför sina tillsynsåtgärder, både i bostäder och i andra utrymmen, på ett sätt som innebär minsta möjliga skada och intrång för den enskilde. Detta bör tydliggöras genom en bestämmelse i tillsynslagen.

Den sammantagna bedömningen är att de kriterier för länsstyrelsens rätt till tillträde som föreslås i den här promemorian och i Statskontorets rapport utgör en lämplig och proportionerlig avvägning mellan intresset av att skydda enskildas integritet och intresset av att kunna bedriva en effektiv

kontroll av att tillsynslagen följs och att skador orsakade av hundar kan förebyggas. Den begränsning i rätten till skydd mot husrannsakan m.m. som tillträdesrätten innebär bedöms alltså uppfylla kraven i 2 kap. 21 § regeringsformen genom att den bl.a. tillgodoser ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle och inte går utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett begränsningen. Samma bedömning görs avseende den begränsning som förslaget innebär i rätten till skydd för privat- och familjeliv enligt Europakonventionen. Förslaget bedöms därför förenligt med regeringsformens rätt till skydd mot husrannsakan m.m. och Europakonventionens rätt till skydd för privat- och familjeliv.

Tillkommande förslag om skyldighet för kontrollobjektet att lämna hjälp

I 8 kap. 15 § djurskyddslagen anges också en skyldighet för den som är föremål för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet att lämna den hjälp som behövs för att kontrollen eller verksamheten ska kunna utföras. En motsvarande skyldighet bör införas även för den som är föremål för länsstyrelsernas tillsyn enligt tillsynslagen.

Hjälp av Polismyndigheten

Tillträdesrätten för länsstyrelserna innebär, på motsvarande sätt som tillträdesrätten för kontrollmyndigheterna enligt djurskyddslagen, inte att länsstyrelserna har rätt att faktiskt ta sig in i en bostad eller annat utrymme om den som bor där eller disponerar utrymmet motsätter sig det eller inte samtycker till det. I sådana situationer behövs handräckning från Polismyndigheten. En bestämmelse om att Polismyndigheten är skyldig att under vissa förutsättningar lämna hjälp för att beslut enligt tillsynslagen ska kunna verkställas finns redan i 18 a § tillsynslagen. Den bestämmelsen behöver ändras så att det framgår att Polismyndigheten också ska lämna den hjälp som behövs för att länsstyrelsernas tillsyn enligt tillsynslagen ska kunna utövas.

3 Tillfälliga omhändertaganden för mentalbesiktning

Promemorians förslag: Länsstyrelsen ska få besluta att en hund ska omhändertas tillfälligt om det behövs för att undersöka hundens mentala status och bedöma om den riskerar att orsaka skada eller avsevärd olägenhet för omgivningen.

Om en hund omhändertas tillfälligt ska länsstyrelsen snarast möjligt vidta de åtgärder som behövs för att genomföra undersökningen och, när undersökningen är gjord, pröva om omhändertagandet ska upphöra eller om hunden ska omhändertas för att hindra att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet.

Länsstyrelsen ska stå för kostnaderna för tillfälliga omhändertaganden.

Skälen för promemorians förslag: Omhändertagande av hundar kan innebära en inskränkning i egendomsskyddet enligt artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen. Ingen får berövas sin egendom annat än i det allmännas intresse och under de förutsättningar som anges i lag och i folkrättens allmänna grundsatser.

Statskontoret beskriver i avsnitt 1.4.1 och 4.2.2 i rapporten att en möjlighet för länsstyrelserna att tillfälligt omhänderta hundar för att genomföra en mentalbesiktning skulle ge länsstyrelserna bättre förutsättningar att avgöra om en hund behöver omhändertas eller om någon annan åtgärd är nödvändig. En sådan möjlighet bör därför införas i tillsynslagen. Ett tillfälligt omhändertagande för mentalbesiktning bör kunna ske när det behövs för att undersöka hundens mentala status och bedöma om den riskerar att orsaka skada eller avsevärd olägenhet för omgivningen. Omhändertagande bör alltså få ske i situationer där omhändertagandet är nödvändigt för att kunna genomföra en undersökning av hunden och på så sätt få ett tillräckligt underlag för att bedöma riskerna med hunden. För att det ska bli aktuellt med en sådan tvångsåtgärd bör det finnas dokumentation av händelser eller annat underlag som ger anledning att befara att hunden kan komma att orsaka skador eller avsevärda olägenheter och därmed ett behov av att genomföra en mentalbesiktning för att kunna bedöma riskerna.

Efter det att mentalbesiktningen utförts kan det, beroende på resultatet av undersökningen och övriga omständigheter, finnas skäl för länsstyrelsen att i stället besluta att hunden ska omhändertas med stöd av nuvarande 11 § tillsynslagen för att hindra att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet. Om hunden måste lämnas tillbaka innan ett sådant beslut har fattats innebär det ett visst merarbete för länsstyrelsen och i vissa fall också en risk för att hundägaren gömmer undan hunden eller på annat sätt försvårar verkställigheten av omhändertagandet. Det tillfälliga omhändertagandet för mentalbesiktning bör därför bestå till dess att länsstyrelsen har haft möjlighet att ta ställning till frågan om omhändertagande enligt nuvarande 11 §. Ett sådant ställningstagande bör, liksom genomförandet av mentalbesiktningen, ske snarast möjligt. Om länsstyrelsen bedömer att det finns skäl för ett omhändertagande, men inte ett beslut om ett omedelbart omhändertagande, bör det tillfälliga omhändertagandet således bestå medan hundägaren får tillfälle att yttra sig enligt 25 § förvaltningslagen (2017:900) inför beslut om omhändertagande.

Mentalbesiktningar utförs redan i dag när det gäller omhändertagna hundar av besiktningsmän anställda hos Polismyndigheten, som utför olika tester med hunden och därefter skriver ett utlåtande till länsstyrelsen. Det rör sig i nuläget om 45–60 besiktningar årligen.

Kostnader som omhändertaganden medför ska enligt 20 § tillsynslagen betalas av hundens ägare eller innehavare. Länsstyrelsen och Polismyndigheten får ge förskott av allmänna medel på kostnaderna. Om det finns särskilda skäl, får länsstyrelsen och Polismyndigheten i enskilda fall medge undantag från skyldigheten att betala kostnaderna. I sådana fall ska kostnaderna slutligt betalas av den myndighet som har gett förskott på kostnaden. I avsnitt 6 föreslås ändringar som innebär att ansvaret för kostnaderna ska överföras helt till länsstyrelserna.

Ett tillfälligt omhändertagande för mentalbesiktning har inte nödvändigtvis föregåtts av samma allvarliga brister i tillsynen över hunden som

ett slutligt omhändertagande. Syftet med det tillfälliga omhändertagandet är snarare att säkerställa att länsstyrelsen får tillräckligt underlag för att bedöma om det finns skäl för ett omhändertagande eller om andra åtgärder är tillräckliga. Med hänsyn till detta bör, till skillnad från det som gäller enligt 20 § tillsynslagen, kostnaderna för det tillfälliga omhändertagandet inklusive mentalbesiktningen betalas av länsstyrelsen. En ny bestämmelse som klargör detta bör införas.

Sammantaget görs bedömningen att förutsättningarna för tillfälliga omhändertagandet av hundar för mentalbesiktning regleras på ett sätt som inte går längre än vad som krävs för att tillgodose ett allmänt intresse, dvs. behovet av skydd mot skador och avsevärda olägenheter orsakade av hundar. Den föreslagna regleringen bedöms vara proportionerlig och förenlig med artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen.

Det följer av 26 § första stycket tillsynslagen att ett beslut om ett tillfälligt omhändertagande för mentalbesiktning, liksom länsstyrelsens och Polismyndighetens övriga beslut enligt lagen, får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Enligt 27 § tillsynslagen gäller beslut enligt lagen omedelbart, om inte något annat beslutas. Detta innebär ett undantag från bestämmelsen i 35 § första stycket förvaltningslagen om att ett beslut som huvudregel får verkställas först när det fått laga kraft.

4 Avveckling av hundinnehav och omhändertaganden enligt tillsynslagen

Promemorians förslag: Om den som ett hundförbud riktas mot äger eller håller en eller flera hundar, ska länsstyrelsen i samband med beslutet om hundförbud förelägga honom eller henne att inom viss tid göra sig av med den eller de hundar som omfattas av hundförbudet, om inte länsstyrelsen beslutar att omhänderta hunden eller hundarna i samband med beslutet om hundförbud.

Länsstyrelsen ska få besluta att en hund ska omhändertas om ett beslut om hundförbud eller beslut om avveckling av hundinnehav inte följs. Såväl länsstyrelsen som Polismyndigheten ska även få besluta om omedelbara omhändertaganden om det är nödvändigt för att ett beslut om hundförbud ska följas.

Länsstyrelsen ska också i övrigt få besluta om omedelbara omhändertaganden enligt tillsynslagen.

Det ska förtydligas att beslut om omhändertagande eller omedelbart omhändertagande av en hund omfattar också avkomma som den omhändertagna hunden föder under omhändertagandet. Det ska också förtydligas att om det inte går att verkställa ett beslut om att en omhändertagen hund ska säljas eller överlåtas, får länsstyrelsen i stället besluta att hunden ska avlivas.

Skälen för promemorians förslag: Statskontoret föreslår i avsnitt 1.4.2 och 4.3 och bilaga 2 till rapporten dels att om den som meddelas ett hundförbud äger eller håller en eller flera hundar, ska länsstyrelsen samtidigt

förelägga honom eller henne att inom viss tid göra sig av med den eller de hundar som omfattas av hundförbudet, dels att länsstyrelsen ska få besluta att en hund ska omhändertas om ett beslut om hundförbud eller beslut om avveckling av hundinnehav inte följs. Både länsstyrelsen och Polismyndigheten bör också få besluta om omedelbara omhändertaganden i detta syfte om det är nödvändigt för att ett beslut om hundförbud ska följas. Ett omedelbart omhändertagande kan anses nödvändigt om det finns en risk att den som är föremål för ett hundförbud annars gömmer undan hunden eller på annat sätt försvårar för myndigheterna att omhänderta hunden och säkerställa att hundförbudet följs. I sådana fall behöver inte någon föregående kommunikering ske med den berörde djurhållaren.

Förslaget om att förelägga om avveckling av hundinnehav bör, på samma sätt som motsvarande bestämmelse i 9 kap. 3 § djurskyddslagen, kompletteras med ett förtydligande av att föreläggande inte behövs om länsstyrelsen beslutar att omhänderta hunden eller hundarna i samband med beslutet om hundförbud. Det ska alltså finnas en möjlighet för hundägaren eller innehavaren att själv avveckla sitt hundinnehav, om inte länsstyrelsen bedömer att bristerna i tillsynen är så allvarliga att hunden eller hundarna måste omhändertas innan dess för att undvika risk för skada eller avsevärda olägenheter.

Som Statskontoret vidare anför i avsnitt 1.4.2 och 4.3 i sin rapport kan det uppfattas som en lucka i tillsynslagen att det i övrigt bara är Polismyndigheten som kan besluta om omedelbara omhändertaganden. Även länsstyrelserna kan, särskilt om de får möjlighet att utöva tillsyn enligt förslagen i avsnitt 2, uppmärksamma situationer där ett omedelbart omhändertagande behövs för att förhindra risk för skada eller avsevärd olägenhet.

Slutligen bör det utöver Statskontorets förslag också förtydligas att ett omhändertagande enligt tillsynslagen omfattar även avkomma som den omhändertagna hunden föder under omhändertagandet. Motsvarande gäller vid omhändertagande enligt djurskyddslagen, se 9 kap. 7 § djurskyddslagen. Det bör också förtydligas att om det inte går att verkställa ett beslut om att en omhändertagen hund ska säljas eller överlåtas, får länsstyrelsen i stället besluta att hunden ska avlivas. En motsvarande bestämmelse finns i 9 kap. 8 § djurskyddslagen när det gäller djur som har omhändertagits enligt den lagen.

De föreslagna lagändringarna bedöms inte gå längre än vad som krävs för att tillgodose ett allmänt intresse, dvs. behovet av skydd mot skador och avsevärda olägenheter orsakade av hundar. Den föreslagna regleringen bedöms vara proportionerlig och förenlig med artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen.

När det gäller frågan om överklagande och verkställighet av beslut, se 26 § första stycket och 27 § tillsynslagen och vad som anges i avsnitt 3.

5 Omhändertaganden enligt djurskyddslagen och möjlighet för Polismyndigheten att besluta om avlivning

Promemorians förslag: Även länsstyrelsen ska få möjlighet att omedelbart omhänderta djur som hålls i strid med beslut om djurförbud.

Om Polismyndigheten har fattat beslut om ett omedelbart omhändertagande av ett djur, och djuret är så skadat eller sjukt att det bör avlivas omedelbart, ska Polismyndigheten få fatta beslut om att avliva djuret och ansvara för att beslutet verkställs.

Innan Polismyndigheten beslutar om avlivning ska en bedömning av behovet av avlivning göras av en veterinär, om det är möjligt att nå en veterinär inom skälig tid.

Beslutet om avlivning ska få fattas även om djurägaren inte kan kontaktas eller motsätter sig avlivning.

Efter ett beslut om avlivning ska Polismyndigheten informera länsstyrelsen och djurägaren eller någon annan som är ansvarig för djuret om beslutet.

Länsstyrelsen ska inte pröva om Polismyndighetens beslut om omedelbart omhändertagande ska fortsätta att gälla om Polismyndigheten har beslutat om avlivning av det omhändertagna djuret.

Skälen för promemorians förslag: Som Statskontoret föreslår i avsnitt 1.4.2 och 4.3.2 i sin rapport bör det även i djurskyddslagen göras en komplettering som innebär att länsstyrelsen ges möjlighet att omedelbart omhänderta djur som hålls i strid med djurförbud. Länsstyrelsen är enligt 9 kap. 5 § första stycket 3 djurskyddslagen skyldig att omhänderta djur som hålls i strid med djurförbud eller beslut om avveckling av djurinnehav. Det är i nuläget enbart Polismyndigheten som har möjlighet att omedelbart omhänderta ett sådant djur. Det anges i förarbetena till lagen att polismän som påträffar djur hos den som har djurförbud bör ha den möjligheten för att undvika att djurhållaren i avvaktan på ett beslut från länsstyrelsen enligt 9 kap. 5 § hinner skaffa undan djuret eller på annat sätt försvåra verkställigheten av ett omhändertagande (se prop. 2017/18:147 s. 238–239). Även länsstyrelsen kan dock vid offentlig kontroll enligt djurskyddslagen träffa på djur som hålls i strid med djurförbud och där omständigheterna är sådana att det finns en risk att djurhållaren kan försvåra ett senare omhändertagande. Länsstyrelsen bör därför också ha möjlighet att besluta om ett omedelbart omhändertagande i stället för ett omhändertagande enligt 9 kap. 5 §, som normalt måste föregås av kommunikation med djurhållaren.

Statskontoret bedömer och föreslår vidare i avsnitt 1.4.2 och 4.3.3 att Polismyndigheten bör få möjlighet att besluta om avlivning av ett djur som Polismyndigheten har omhändertagit, om djuret är så skadat eller sjukt att det bör avlivas omedelbart. Det bedöms lämpligt att en sådan möjlighet införs för att undvika att djur lider i avvaktan på att länsstyrelsen ska kunna fatta beslut om avlivning.

Statskontoret föreslår att ett sådant beslut om avlivning som huvudregel ska fattas efter bedömning av en veterinär. Behovet av att fatta ett sådant beslut kan uppstå i olika situationer. Det kan vara så att djuret redan har undersökts av en veterinär som bedömer att djuret är i så dåligt skick att det måste avlivas och som därför själv har tillkallat Polismyndigheten eftersom djurägaren motsätter sig avlivning och ett omedelbart omhändertagande är nödvändigt. Men det kan också finnas andra situationer där Polismyndigheten akut har omhändertagit ett djur som är eller visar sig vara så svårt skadat eller sjukt att avlivning aktualiseras. Även i dessa situationer bör Polismyndigheten som huvudregel se till att få djurets tillstånd bedömt av en veterinär. Om det inte är möjligt av praktiska skäl att få tag i en veterinär inom skälig tid och avvakta dennes bedömning bör dock Polismyndigheten ha möjlighet att besluta om och verkställa avlivning ändå. Detta kan vara lämpligt i fall där det även för en lekman är uppenbart att djuret är i så dåligt skick att det bör avlivas och avlivning hade kunnat ske av en polisman eller annan person i enlighet med 9 kap. 4 § djurskyddslagen om inte djuret hade varit omhändertaget.

Innan Polismyndigheten beslutar om avlivning bör djurägaren ha fått tillfälle att yttra sig enligt 25 § förvaltningslagen. Det bör dock, som Statskontoret föreslår, förtydligas att beslutet om avlivning får fattas även om djurägaren inte kan kontaktas eller motsätter sig avlivning.

Det bör också läggas till att Polismyndigheten i efterhand ska informera länsstyrelsen och djurägaren eller någon annan som är ansvarig för djuret om beslutet.

Av 9 kap. 6 § tredje stycket djurskyddslagen framgår att i de fall ett beslut om omedelbart omhändertagande har meddelats av Polismyndigheten, ska myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet. Länsstyrelsen ska då skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla. Det bör i samma stycke klargöras att detta inte bör gälla om Polismyndigheten har beslutat om avlivning av det omhändertagna djuret.

De föreslagna lagändringarna bedöms inte gå längre än vad som krävs för att tillgodose ett allmänt intresse, dvs. behovet av att skydda djur mot onödigt lidande. Den föreslagna regleringen bedöms vara proportionerlig och förenlig med artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europa-konventionen.

Beslut enligt djurskyddslagen får enligt 11 kap. 2 § samma lag som huvudregel överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Av 11 kap. 4 § andra stycket följer också att regeringen får meddela föreskrifter om i vilka fall andra beslut enligt lagen ska gälla omedelbart även om de överklagas. I nuläget finns dock inga bestämmelser om omedelbar verkställighet i djurskyddförordningen (2019:66). Det följer av 35 § tredje stycket förvaltningslagen att en myndighet får verkställa ett beslut omedelbart om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det. Myndigheten ska dock först noga överväga om det finns skäl att avvakta med att verkställa beslutet på grund av att beslutet medför mycket ingripande verkningar för någon enskild, att verkställigheten inte kan återgå om ett överklagande av beslutet leder till att det upphävs, eller någon annan omständighet. Frågan om särskilda bestämmelser om omedelbar verkställighet i djurskyddförordningen tas upp i Statskontorets rapport, men bereds vidare i annan ordning.

6 Länsstyrelserna tar över kostnadsansvaret för omhändertagna djur

Promemorians förslag: Länsstyrelsen ska ta över de delar av ansvaret för att hantera kostnader för omhändertaganden enligt tillsynslagen och djurskyddslagen som i dag ligger på Polismyndigheten.

Skälen för promemorians förslag: Statskontoret föreslår i avsnitt 1.6.2 i sin rapport att länsstyrelserna får hela ansvaret för att hantera kostnaderna för ett omhändertagande enligt tillsynslagen och djurskyddslagen. Länsstyrelsen ska därmed hantera även de kostnader som uppstår i de fall då Polismyndigheten initialt har beslutat om ett omedelbart omhändertagande. Det bedöms inte effektivt och ändamålsenligt att två myndigheter ska hantera kostnaderna för ett och samma omhändertagande. Länsstyrelserna bör därför ta över kostnadsansvaret för omhändertagna djur.

För att föra över ansvaret bör det anges i tillsynslagen och djurskyddslagen att länsstyrelsen ska få betala ut förskott av allmänna medel för samtliga kostnader för ett omhändertagande enligt tillsynslagen eller djurskyddslagen, även för sådana kostnader som uppkommer till följd av att Polismyndigheten beslutar om ett omedelbart omhändertagande.

Länsstyrelsen ska också i samtliga fall avgöra om det finns särskilda skäl att medge undantag från skyldigheten för ägare eller innehavare att betala kostnaden och slutligt betala kostnaderna om undantag medges.

Till följd av detta bör enbart länsstyrelsen få ta ut ersättning för kostnaderna för ett omhändertagande ur köpesumman efter försäljning av det omhändertagna djuret för att täcka länsstyrelsens kostnader.

7 Konsekvenser

Statskontoret gör en övergripande konsekvensanalys i bilaga 3 till sin rapport. Där konstateras bl.a. att länsstyrelserna till följd av förslagen kan behöva lägga mer tid och resurser på arbete med tillsynslagen än vad de gör i dag. Statskontoret bedömer dock inte att regeringen behöver tillföra ytterligare medel till länsstyrelserna för detta, utan att länsstyrelserna behöver se över sina prioriteringar internt, t.ex. mellan djurskyddsarbetet och handläggning enligt tillsynslagen.

När det gäller Polismyndigheten gör Statskontoret bedömningen att Polismyndigheten avlastas i flera avseenden, men kan behöva lämna handräckning i fler fall och ha en något större beredskap för mentalbesiktning av hundar. Sammantaget ser Statskontoret därför varken att det finns någon större besparingspotential eller något behov av att tillföra resurser till verksamheterna.

Det finns i nuläget inte underlag för att göra någon annan bedömning av konsekvenserna för länsstyrelserna och Polismyndigheten än den Statskontoret gör.

Länsstyrelsens och Polismyndighetens beslut enligt tillsynslagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol (se 26 § tillsynslagen). När

länsstyrelserna får möjlighet att utöva tillsyn och fatta fler beslut enligt tillsynslagen kan det också innebära en viss ökning av antalet överklaganden av beslut till förvaltningsdomstolarna. Det är i dagsläget svårt att bedöma hur många mål det kan handla om, men det bedöms inte handla om någon större ökning i förhållande till de 75–130 beslut som enligt Statskontorets rapport överklagats årligen under perioden 2019–2022. I förhållande till det totala antalet mål hos förvaltningsdomstolarna bedöms en sådan ökning som marginell. Förslagen bedöms därmed inte innebära några beaktansvärda konsekvenser för förvaltningsdomstolarna.

I denna promemoria föreslås att det också klargörs att länsstyrelserna ska betala kostnaderna för tillfälliga omhändertaganden för att genomföra mentalbesiktning. Kostnaden för en sådan besiktning beräknas uppgå till cirka 2 800 kronor. Därutöver tillkommer länsstyrelsens utlägg för transport av hunden till och från besiktningens anläggningen och för att inhysa och ta hand om hunden under en viss tid om det behövs på grund av avståndet till anläggningen och tidsåtgången för att pröva om ett omhändertagande ska ske baserat på resultatet av besiktningen. Även denna tillkommande kostnad bedöms dock kunna hanteras inom länsstyrelsernas befintliga budgetramar.

De kompletterande författningsförslag som lämnas i denna promemoria bedöms i övrigt inte i sig ha några beaktansvärda konsekvenser vare sig för enskilda eller myndigheter.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Omhändertagande av hundar

11 § Länsstyrelsen får besluta att en hund ska omhändertas tillfälligt, om det behövs för att undersöka hundens mentala status och bedöma om hunden riskerar att orsaka skada eller avsevärd olägenhet för omgivningen.

Om en hund omhändertas med stöd av första stycket, ska länsstyrelsen snarast möjligt

- 1. vidta de åtgärder som behövs för att genomföra undersökningen, och*
- 2. när undersökningen är gjord pröva om det tillfälliga omhändertagandet ska upphöra eller om hunden ska omhändertas enligt 11 a eller 11 c § för att hindra att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet.*

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om tillfälliga omhändertaganden för undersökning av hundens mentala status. Övervägandena finns i avsnitt 3.

I *första stycket* anges att länsstyrelsen får besluta att en hund ska omhändertas tillfälligt om det behövs för att undersöka hundens mentala status och bedöma om den riskerar att orsaka skada eller avsevärd olägenhet för omgivningen. Omhändertagande ska alltså få ske i situationer där omhän-

dertagandet är nödvändigt för att kunna genomföra en undersökning av hunden och på så sätt få ett tillräckligt underlag för att bedöma riskerna med hunden. För att det ska bli aktuellt med en sådan tvångsåtgärd bör det finnas dokumentation av händelser eller annat underlag som ger anledning att befara att hunden kan komma orsaka skador eller avsevärda olägenheter och därmed ett behov av att genomföra en mentalbesiktning för att kunna bedöma riskerna.

Av *andra stycket* följer att länsstyrelsen efter ett omhändertagande snarast möjligt ska vidta de åtgärder som behövs för att undersöka hundens mentala status och därefter ta ställning till om hunden bör omhändertas enligt den nya 11 a eller 11 c §. Beroende på resultatet av undersökningen och övriga omständigheter kan det finnas skäl för länsstyrelsen att besluta om ett omhändertagande av hunden för att hindra att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet. Hunden behöver då inte återlämnas innan ett sådant beslut fattats. Om länsstyrelsen däremot bedömer att det inte finns förutsättningar för ett omhändertagande ska det tillfälliga omhändertagandet upphöra och hunden ska omedelbart återlämnas.

11 a § *Länsstyrelsen får besluta att en hund ska omhändertas för att hindra att hunden orsakar skada eller avsevärd olägenhet, om andra mindre ingripande åtgärder inte anses tillräckliga.*

I paragrafen, som i nuvarande lydelse betecknas 11 §, regleras möjligheten för länsstyrelsen att omhänderta hundar för att hindra att hunden orsakar skada eller avsevärd olägenhet. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Regleringen i hittillsvarande 11 § andra stycket om omedelbara omhändertaganden flyttas till den nya 11 c §. I övrigt görs endast redaktionella ändringar.

11 b § *Länsstyrelsen får besluta att en hund ska omhändertas, om ett beslut om hundförbud enligt 15 § eller ett beslut om avveckling av hundinnehav enligt 15 b § inte följs.*

I paragrafen, som är ny, regleras länsstyrelsens möjlighet att omhänderta hundar som hålls i strid med hundförbud eller beslut om avveckling av hundinnehav. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Genom bestämmelsen införs en möjlighet för länsstyrelsen att besluta om omhändertagande av en hund om antingen ett beslut om hundförbud enligt 15 § eller ett föreläggande enligt 15 b § om att inom viss tid göra sig av med den eller de hundar som omfattas av ett beslut om hundförbud inte följs.

11 c § *Om det är nödvändigt att omedelbart omhänderta en hund för att hindra att den orsakar skada eller avsevärd olägenhet eller för att ett beslut om hundförbud ska följas, får länsstyrelsen eller Polismyndigheten besluta om detta.*

Om Polismyndigheten har beslutat om ett omedelbart omhändertagande, ska myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet och länsstyrelsen ska skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.

I paragrafen, som är ny, regleras länsstyrelsens och Polismyndighetens möjlighet att omedelbart omhänderta hundar. Övervägandena finns i avsnitt 4.

I *första stycket*, som förs över från 11 § andra stycket, görs en ändring som innebär att både länsstyrelsen och Polismyndigheten kan besluta om omedelbara omhändertaganden när det är nödvändigt för att hindra att hunden orsakar skada eller avsevärd olägenhet. Sådana omedelbara omhändertaganden ska också kunna ske av hundar som hålls i strid med hundförbud när det är nödvändigt för att ett beslut om hundförbud ska följas. Ett omedelbart omhändertagande kan anses nödvändigt om det finns en risk att den som är föremål för ett hundförbud annars gömmer undan hunden eller på annat sätt försvårar för myndigheterna att omhänderta hunden och säkerställa att hundförbudet följs. I sådana fall behöver inte någon föregående kommunikering ske med den berörde djurhållaren.

I *andra stycket* regleras Polismyndighetens skyldighet att skyndsamt informera länsstyrelsen om omedelbara omhändertaganden och länsstyrelsens skyldighet att skyndsamt pröva om omhändertaganden beslutade av Polismyndigheten ska fortsätta att gälla. I bestämmelsen, som förs över från hittillsvarande 11 a § första stycket görs vissa språkliga ändringar.

11 d § *Ett beslut om omhändertagande enligt 11 a, 11 b eller 11 c § omfattar också avkomma som den omhändertagna hunden föder under omhändertagandet.*

I paragrafen, som är ny, regleras frågan om avkomma som föds av en omhändertagen hund. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Genom bestämmelsen förtydligas att omhändertaganden också omfattar avkomma som den omhändertagna hunden föder under omhändertagandet. En motsvarande bestämmelse finns i 9 kap. 7 § djurskyddslagen (2018:1192).

11 e § *Den myndighet som har beslutat om ett omhändertagande ska ansvara för att omhändertagandet verkställs.*

Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande enligt 11 c § ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställigheten av beslutet.

I paragrafen, som i nuvarande lydelse betecknas 11 a §, regleras frågan om ansvar för verkställighet av beslut om omhändertagande. Övervägandena finns i avsnitt 4.

I *första stycket*, som förs över från hittillsvarande 11 a § andra stycket första meningen, anges att den myndighet som har beslutat om ett omhändertagande också ansvarar för att omhändertagandet verkställs. Bestämmelsen ändras endast språkligt.

Av *andra stycket* följer att länsstyrelsen skyndsamt ska ta över ansvaret för verkställighet från Polismyndigheten om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla. Bestämmelsen förs över från hittillsvarande 11 a § andra stycket andra meningen och ändras endast redaktionellt.

12 § *Om en hund har omhändertagits med stöd av 11 a, 11 b eller 11 c §, får ägaren eller innehavaren inte förfoga över hunden utan tillstånd av den beslutande myndigheten.*

I paragrafen regleras möjligheten att förfoga över hundar efter omhändertagande. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Bestämmelsen ändras på så vis att hänvisning görs till beslut enligt de paragrafer som nu reglerar omhändertagande och omedelbart omhändertagande.

Den bestämmelse om att länsstyrelsen ska besluta att sälja, skänka bort eller i vissa fall avliva den hund som har omhändertagits som finns i hittillsvarande 12 § första stycket, finns nu i 12 a § första stycket. Bestämmelsen om ansvar för verkställighet av sådana beslut i hittillsvarande andra stycket förs över till 12 a § andra stycket.

12 a § *Länsstyrelsen får, efter utredning, besluta att en hund som har omhändertagits med stöd av 11 a, 11 b eller 11 c § ska*

1. säljas eller överlåtas på annat sätt, eller

2. avlivas, om

a) hunden utgör en fara för människor eller djur,

b) det inte går att verkställa ett beslut om att hunden ska säljas eller överlåtas, eller

c) det finns andra särskilda skäl.

Länsstyrelsen ska ansvara för att beslut enligt första stycket verkställs.

I paragrafen, som är ny, regleras länsstyrelsens prövning av vad som ska hända med omhändertagna hundar och ansvar för verkställighet av sådana beslut. Övervägandena finns i avsnitt 4.

I *första stycket*, som förs över från hittillsvarande 12 § första stycket, regleras länsstyrelsens möjlighet att sälja, överlåta på annat sätt eller i vissa fall avliva den hund som har omhändertagits. Bestämmelsen ändras redaktionellt och språkligt och det införs en punktuppställning.

Det görs också ett tillägg om att länsstyrelsen får besluta att i stället avliva en hund om det inte går att verkställa ett beslut om att en hund ska säljas eller överlåtas. En motsvarande bestämmelse finns i 9 kap. 8 § djurskyddslagen (2018:1192).

Av *andra stycket*, som förs över från hittillsvarande 12 § andra stycket, följer att länsstyrelsen ansvarar för verkställighet av beslut om vad som ska hända med hunden. Bestämmelsen ändras enbart redaktionellt.

15 § *Länsstyrelsen får besluta att den som allvarligt brister eller tidigare har brutit i tillsynen över en hund ska vara förbjuden att ha hand om hund (hundförbud). Förbudet får avse en viss tid eller gälla tills vidare.*

Vid bedömningen av om ett hundförbud bör *beslutas* ska det särskilt beaktas om den *som förbudet avser*

1. har begått brott med en hund som vapen,

2. vid upprepade tillfällen har varit föremål för föreläggande eller förbud enligt 8 §, eller

3. har haft hand om en hund som har omhändertagits enligt 11 a, 11 b eller 11 c §.

I paragrafen regleras beslut om hundförbud.

I *första stycket* görs språkliga ändringar. Bestämmelsen om att förbud får avse en viss tid eller gälla tills vidare som förs över från hittillsvarande fjärde stycket.

I *andra stycket* görs språkliga ändringar och en följdändring av hänvisningen till de paragrafer som reglerar omhändertagande och omedelbart omhändertagande. Det införs också en punktuppställning.

15 a § *Ett hundförbud ska inte beslutas om*

- 1. det är uppenbart att de omständigheter som ligger till grund för att ett hundförbud övervägs inte kommer att upprepas, eller*
- 2. den som förbudet avser är under femton år.*

I paragrafen, som är ny, regleras vissa undantag från möjligheten att besluta om hundförbud enligt 15 §. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Innehållet i *första punkten* förs över från hittillsvarande 15 § tredje stycket. Innehållet i *andra punkten* förs över från hittillsvarande 15 § femte stycket och det görs språkliga ändringar.

15 b § *Om den som ett hundförbud riktas mot äger eller håller en eller flera hundar, ska länsstyrelsen i samband med beslutet om hundförbud förelägga honom eller henne att inom en viss tid göra sig av med den eller de hundar som omfattas av hundförbudet.*

Ett sådant föreläggande behövs dock inte om länsstyrelsen i samband med beslutet om hundförbud beslutar att omhänderta hunden eller hundarna enligt 11 a eller 11 c §.

I paragrafen, som är ny, regleras förelägganden om avveckling av hundinnehav. Övervägandena finns i avsnitt 4.

I *första stycket* anges att länsstyrelsen ska förelägga den som ett hundförbud riktas mot att inom en viss tid göra sig av den eller de hundar som personen äger eller håller och som omfattas av hundförbudet.

Av *andra stycket* följer att ett sådant föreläggande inte behövs om länsstyrelsen beslutar att omhänderta hunden eller hundarna i samband med beslutet om hundförbud.

Det ska alltså finns en möjlighet för hundägaren eller innehavaren att själv avveckla sitt hundinnehav, om inte länsstyrelsen bedömer att bristerna i tillsynen är så allvarliga att hundarna måste omhändertas innan dess för att undvika risk för skada eller avsevärda olägenheter. En motsvarande bestämmelse om avveckling av djurinnehav finns i 9 kap. 3 § djurskyddslagen (2018:1192).

Länsstyrelsens tillsyn

18 a § *Länsstyrelsen utövar tillsyn över att denna lag och de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen följs.*

I paragrafen, som är ny, regleras länsstyrelsens tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 2.

Genom bestämmelsen tydliggörs att länsstyrelserna kan utöva tillsyn över att lagen och de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen följts. Det är dock inte obligatoriskt för länsstyrelserna att göra fysiska kontroller i samtliga ärenden eller att rutinmässigt utföra kontroller hos hundägare. Länsstyrelserna får avgöra i vilka fall en fysisk kontroll är ändamålsenlig för att utreda överträdelser av tillsynslagen eller för att följa upp beslut.

18 b § *Länsstyrelsen har, i den utsträckning det behövs för tillsynen, rätt att på begäran få upplysningar och ta del av handlingar från den som är föremål för tillsyn.*

I paragrafen, som är ny, regleras länsstyrelsens rätt till upplysningar och att ta del av handlingar. Övervägandena finns i avsnitt 2.

Genom bestämmelsen införs en rätt för länsstyrelserna att, i den utsträckning det behövs för deras tillsyn, på begäran få upplysningar och ta del av handlingar. En motsvarande bestämmelse finns i 8 kap. 11 § djurskyddslagen (2018:1192).

18 c § *Länsstyrelsen har, i den utsträckning det behövs för tillsynen, rätt att få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen*

1. där det kan antas att hundar hålls eller som berör hundhållningen, och att där besiktiga hundarna och göra undersökningar, eller

2. när det behövs för att kontrollera att beslut om hundförbud enligt 15 § följs.

I paragrafen, som är ny, regleras länsstyrelsens rätt till tillträde för tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 2.

I bestämmelsen anges en rätt för länsstyrelserna att, i den utsträckning det behövs för tillsynen, få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen där det kan antas att hundar hålls eller som berör hundhållningen, och att där besiktiga hundarna och göra undersökningar.

Det anges att länsstyrelserna därutöver har rätt att få tillträde när det behövs för att kontrollera att beslut om hundförbud följs.

18 d § *Tillträde till bostäder får endast ske när det*

1. kan antas att en hund hålls där och att tillsynen över hunden inte uppfyller bestämmelserna i denna lag eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen,

2. kan antas att en hund hålls där och syftet är att kontrollera att tidigare konstaterade brister i tillsynen över hunden har åtgärdats, eller

3. behövs för att kontrollera att beslut om hundförbud enligt 15 § följs.

I paragrafen, som är ny, anges vissa begränsningar när det gäller länsstyrelsens rätt till tillträde till bostäder för tillsyn. Övervägandena finns i avsnitt 2.

Av *första* och *andra punkterna* följer att tillträde till bostäder, till skillnad från andra utrymmen, endast får ske när det kan antas att en hund hålls där och det antingen kan antas att tillsynen över hunden inte uppfyller bestämmelserna i lagstiftningen eller beslut eller om syftet är att kontrollera att tidigare konstaterade brister i tillsynen över hunden har åtgärdats. Bedömningen om det kan antas att en överträdelse begåtts kan baseras på uppgifter i en anmälan eller observationer som länsstyrelsen gjort vid tidigare tillfällen eller i anslutning till bostaden eller till annan hundhållning som bedrivs av samma person. När det gäller uppföljning av tidigare brister är tillträdesrätten begränsad till sådana kontroller som krävs för att länsstyrelsen ska kunna bedöma om bristerna har åtgärdats. När det väl kan konstateras att bristerna är åtgärdade ska länsstyrelsen inte längre ha rätt till tillträde om inte det framkommer nya omständigheter som ger anledning att anta att hundägare eller hundinnehavare på nytt brister i sin tillsyn av hunden.

I *tredje punkten* anges att länsstyrelsen utöver det som följer av första och andra punkterna har rätt att få tillträde till bostäder, när det behövs för att kontrollera att beslut om hundförbud följs.

18 e § *Åtgärder enligt 18 b, 18 c och 18 d §§ ska utföras så att minsta skada och intrång orsakas.*

I paragrafen, som är ny, regleras aktsamhetskrav vid kontrollåtgärder. Övervägandena finns i avsnitt 2.

I bestämmelsen anges att åtgärder som innebär att länsstyrelsen använder sin rätt att få upplysningar, ta del av handlingar eller få tillträde till utrymmen ska utföras så att minsta skada och intrång orsakas.

En motsvarande bestämmelse finns också i 8 kap. 14 § djurskyddslagen (2018:1192).

18 f § *Den som är föremål för tillsyn ska lämna den hjälp som behövs för att tillsynen ska kunna utövas.*

I paragrafen, som är ny, regleras skyldighet för den som är föremål för tillsyn att lämna hjälp. Övervägandena finns i avsnitt 2.

I bestämmelsen anges att den som är föremål för tillsyn ska lämna den hjälp som behövs för att tillsynen ska kunna utövas.

En motsvarande bestämmelse finns också i 8 kap. 15 § djurskyddslagen (2018:1192).

Hjälp av Polismyndigheten

18 g § Polismyndigheten ska på begäran av länsstyrelsen lämna den hjälp som behövs för att länsstyrelsen ska kunna *utöva tillsyn* och verkställa beslut enligt denna lag.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det finns synnerliga skäl.

I paragrafen, som i nuvarande lydelse betecknas 18 a §, regleras Polismyndighetens skyldighet att lämna hjälp till länsstyrelsen. Övervägandena finns i avsnitt 2.

I *första stycket* görs ett tillägg om att Polismyndigheten också ska lämna den hjälp som behövs för att länsstyrelsen ska kunna utöva tillsyn.

Det görs också en språklig ändring i *andra stycket* .

Kostnader för omhändertagande av hundar

20 § Ägaren eller innehavaren av en hund som har omhändertagits med stöd av *11 a, 11 b, 11 c* eller 17 § ska betala de kostnader som omhändertagandet medfört. Länsstyrelsen får *betala ut* förskott av allmänna medel *för* kostnaderna.

Om det finns särskilda skäl, får länsstyrelsen i enskilda fall medge undantag från skyldigheten att betala kostnaderna. I sådana fall ska kostnaderna slutligt betalas av *länsstyrelsen* .

Om länsstyrelsen har beslutat att en hund som omhändertagits ska säljas, får länsstyrelsen ta ut ersättning för kostnaderna för omhändertagandet och försäljningen ur köpesumman.

I paragrafen regleras ansvaret för kostnader för omhändertaganden. Övervägandena finns i avsnitt 3 och 6.

Genom ändringarna i paragrafen överförs hela ansvaret för att hantera kostnader för omhändertaganden till länsstyrelserna.

I *första stycket* görs en ändring som innebär att möjligheten för Polismyndigheten att betala ut förskott av allmänna medel på kostnaderna tas bort. Det görs också en följdändring av hänvisningen till bestämmelserna som reglerar omhändertagande och språkliga ändringar.

I *andra stycket* görs ändringar som innebär att det bara är länsstyrelsen som kan medge undantag från ägarens eller innehavarens skyldighet att betala kostnader och att det i så fall enbart är länsstyrelsen som slutligt ska betala kostnaderna.

I *trede stycket* görs följdändringar så att det enbart är länsstyrelsen som kan ta ut ersättning för kostnaderna för ett omhändertagande och försäljning ur köpesumman när ett omhändertaget djur säljs.

20 a § *Länsstyrelsen ska stå för kostnaden för ett tillfälligt omhändertagande enligt 11 §.*

I paragrafen, som är ny, regleras ansvaret för kostnaderna för tillfälliga omhändertaganden för mentalbesiktning. Övervägandena finns i avsnitt 3.

8.2 Förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen (2018:1192)

9 kap.

Omedelbart omhändertagande av djur

6 § Länsstyrelsen eller Polismyndigheten ska, trots 5 § första stycket 1, besluta att omedelbart omhänderta ett djur om det är utsatt för lidande och om

1. det bedöms vara utsiktslöst att lidandet för djuret blir avhjälpt,
2. ägaren till djuret är okänd eller inte kan nås, eller
3. det i övrigt bedöms vara absolut nödvändigt från djurskyddssynpunkt.

Även om förutsättningarna enligt första stycket inte är uppfyllda, får *länsstyrelsen eller* Polismyndigheten besluta att omedelbart omhänderta djur som hålls i strid med ett beslut om djurförbud.

Om ett beslut om omedelbart omhändertagande har meddelats av Polismyndigheten, ska myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet. *Om Polismyndigheten inte med stöd av 8 a § har beslutat att avliva djuret, ska länsstyrelsen skyndsamt pröva om beslutet om omedelbart omhändertagande ska fortsätta att gälla.*

I paragrafen regleras omedelbara omhändertaganden av djur. Övervägandena finns i avsnitt 5.

I *andra stycket* görs en ändring som innebär att även länsstyrelsen kan besluta om omedelbara omhändertaganden av djur som hålls i strid med ett beslut om djurförbud.

I *tredje stycket* görs ett tillägg som innebär att länsstyrelsen inte ska pröva om Polismyndighetens beslut om omedelbart omhändertagande ska fortsätta att gälla om Polismyndigheten redan har beslutat om att avliva det omhändertagna djuret enligt den nya 8 a §.

Det hittillsvarande fjärde stycket flyttas till den nya 6 a §.

6 a § *Den myndighet som har beslutat om ett omhändertagande ska ansvara för att omhändertagandet verkställs.*

Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för verkställigheten av beslutet.

I paragrafen, som är ny, regleras ansvaret för verkställighet av omhändertaganden. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Bestämmelsen förs över från hittillsvarande 9 kap. 6 § fjärde stycket och delas upp i två stycken. I övrigt görs språkliga ändringar.

8 a § *Om Polismyndigheten har beslutat att ett djur ska omhändertas omedelbart och djuret är så skadat eller sjukt att det bör avlivas omedelbart, får Polismyndigheten besluta att avliva djuret.*

Innan Polismyndigheten beslutar om avlivning ska myndigheten se till att en veterinär bedömer behovet av avlivning, om det är möjligt att nå en veterinär inom skälig tid.

Polismyndigheten får besluta att avliva djuret även om djurägaren inte kan kontaktas eller motsätter sig avlivning.

I paragrafen, som är ny, regleras en möjlighet för Polismyndigheten att besluta om avlivning av omhändertagna djur. Övervägandena finns i avsnitt 5.

I *första stycket* anges att Polismyndigheten får besluta om avlivning om myndigheten har omhändertagit ett djur som är så skadat eller sjukt att det bör avlivas omedelbart.

Av *andra stycket* följer att en bedömning av behovet av avlivning som huvudregel ska göras av en veterinär, men att i de fall som en veterinär inte kan nå inom skälig tid får avlivning beslutas även utan en sådan bedömning.

Behovet av att fatta ett beslut om avlivning kan uppstå i olika situationer. Det kan vara så att djuret redan har undersökts av en veterinär som bedömer att djuret är i så dåligt skick att det måste avlivas och som därför själv har tillkallat Polismyndigheten eftersom djurägaren motsätter sig avlivning och ett omhändertagande är nödvändigt. Men det kan också finnas andra situationer där Polismyndigheten akut har omhändertagit ett djur som är eller visar sig vara så svårt skadat eller sjukt att avlivning aktualiseras. Om det inte är möjligt att av praktiska skäl att få tag i en veterinär inom skälig tid och avvakta dennes bedömning har Polismyndigheten möjlighet att besluta och verkställa avlivning ändå. Det kan röra sig om fall där det även för en lekman är uppenbart att djuret är i så dåligt skick att det bör avlivas och avlivning hade kunnat ske av en polisman eller annan person i enlighet med 9 kap. 4 § djurskyddslagen om inte djuret

hade varit omhändertaget. Vad som är skälig tid att kontakta veterinär bör avgöras med beaktande av behovet av att genomföra en avlivning för att bespara djuret ytterligare lidande.

I *tredje stycket* tydliggörs att Polismyndigheten får fatta beslut om avlivning av ett omhändertaget djur även om djurägaren inte kan kontaktas eller motsätter sig avlivning.

8 b § Om Polismyndigheten med stöd av 8 a § har beslutat att avliva ett djur, ska myndigheten

1. ansvara för att beslutet verkställs,
2. informera djurägaren eller någon annan som är ansvarig för djuret om beslutet, och
3. informera länsstyrelsen om beslutet.

I paragrafen, som är ny, anges Polismyndighetens skyldigheter efter beslut om avlivning av omhändertagna djur att ansvara för verkställighet och informera om beslutet. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Kostnadsansvar för omhändertagna djur

9 § Länsstyrelsen får betala ut förskott av allmänna medel för kostnader som uppkommer på grund av åtgärder enligt 5 eller 6 §. Kostnaden för sådana åtgärder ska slutligt betalas av den som åtgärden har riktats mot, om det inte finns särskilda skäl för annat.

Om ett omhändertaget djur har sålts, och om kostnaden enligt första stycket slutligt ska betalas av ägaren, får länsstyrelsen ta ut *ersättning för* kostnaden ur köpesumman.

I paragrafen regleras ansvaret för kostnader för omhändertaganden. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Genom ändringarna i paragrafen överförs hela ansvaret för att hantera kostnader för omhändertaganden till länsstyrelserna.

I *första stycket* görs en ändring som innebär att möjligheten för Polismyndigheten att betala ut förskott av allmänna medel för kostnaderna tas bort.

I *andra stycket* görs ändringar som innebär att Polismyndigheten inte längre ska ha möjlighet att ta ut ersättning för kostnaderna för ett omhändertagande och försäljning ur köpesumman när ett omhändertaget djur säljs. Eftersom det enbart är länsstyrelsen som har den möjligheten tas också bestämmelsen om att köpesumman i första hand ska täcka länsstyrelsens kostnader bort.